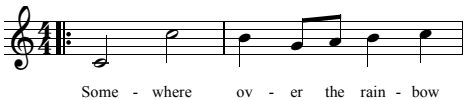
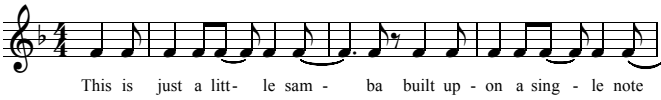
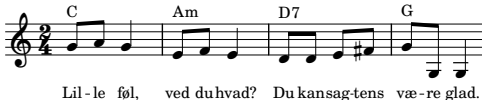

Begreber til (klassisk) melodisk analyse

TH 2025

Frase	En sammenhængende melodisk bevægelse – typisk det man vil synge i en vejrtækning.	
Toptone	Den højeste tone i melodien. Den er interessant fordi den typisk optræder et vigtigt sted i melodien – et klimaks, et højdepunkt.	
Ambitus	er melodiens omfang, hvor mange toner den spænder over. Altså intervallet fra den dybeste til den højeste tone. Er dette mon en stor ambitus?	
Trinvis bevægelse Skalabevægelse	Bevægelse op eller ned til en af nabotonerne inden for skalaen.	Lang trinvis bevægelse = skalabevægelse:
Spring	er alt det der er større end en sekund-bevægelse, fx tert, kvart, kvint, sekst, septim og oktav. Prøv at finde de vigtige eller karakteristiske spring i en melodi. Hvilket spring starter fx denne melodi med?	
Tonegentagelse	Gæt selv :-)	
Bueform/ buebevægelse	Den meget typiske form hvor en eller flere fraser danner en bueform med et toppunkt mere eller mindre omkring midten.	
Akkordbrydning	Det at melodiens toner tilsammen danner en akkord.	Se fx "Du danske sommer..." ovenover.
Opadgående og nedadgående fraser	Selvom en frase både bevæger sig opad og nedad, vil den ofte have en overordnet opadgående eller nedadgående linje.	
Sekvens	Det at en melodisk figur gentages i ny beliggenhed, typisk en tone over eller under. Man siger så at en figur er sekvenseret en sekund op eller ned. (Undgå størrelse på sekunden :).	
Kromatik	Er en bevægelse i halve toner. Der skal mindst to halvtone-bevægelser til før man kan tale om kromatisk bevægelse.	
En periode	En sang kan inddeles i perioder. Perioder er det rytmiske skelet der ligger "bagved" fraserne. Mest almindeligt er symmetriske perioder: 2 x 2 takter = 4 takter. 2 x 4 takter = 8 takter. 2 x 8 = 16 takter. En sang kan altså inddeles i flere niveauer af perioder, fx både 2-, 4- og 8-taktsperioder.	
Melisme	Det at en tekststavelse trækkes ud over flere toner. Angives i noder med en fraseringsbue der viser at flere toner har samme tekststavelse.	
Åben og lukket slutning	Ligesom harmonik kan slutte åbent eller lukket (tonika eller ikke-tonika), kan melodik det samme: En lukket fraseslutning slutter på grundtonen, en åben på alle andre toner.	
Melodirytme	Er der en jævn melodirytme? Hvilke nodeværdier anvendes (overvejende)? Er der bestemte rytmiske figurer der gentages? Falder melodien til hvile på en lang tone i fraseslutninger eller i den endelige slutning, fx helnode eller halvnode?	
Drejetone	Kalder man det at en melodi "drejer" ud til en nabotone (trinvis) og tilbage igen. Som regel er den tone man drejer fra en akkordtone.	
Omvending	Er det at en melodisk figur gentages i modsat retning, fx 1. frase "Du danske sommer" der starter med en opadgående treklangsbyrning for at slutte med en nedadgående. Kaldes også inversion, og er i øvrigt ret sjældent.	
Optakt	Nogle gange starter melodier før 1-slaget i den første takt. Den del af melodien der ligger før 1-slaget, kaldes en optakt (se fx "Der er et yndigt..."). Man kan også tale om optakter inde i en sang – hvor melodien starter før periodens 1-slag (se fx "og det er Frejas...").	
Melodi og tekst	Understreger melodien vigtige ord og udsagn? Passer melodien til tekstens stemning og udtryk?	
Tonemaleri	Hvis melodien fx laver et højdepunkt på et ord som "bjerg", kaldes det tonemaleri.	